

Harmonogram výuky a sylabus předmětu Ekonomika zdravotnictví (garant doc.Malý)

jarní semestr 2010/2011; středa: 12,50 – 15,20; místnost: S4

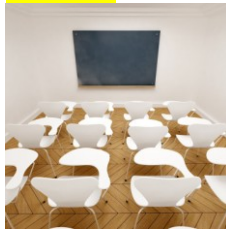
Základní (povinná) literatura, další prameny rozepsány u jednotlivých témat:

- Potůček, M. a kol. *Veřejná politika*, Praha, SLON, 2006. 399 s. ISBN 8086429504 (Háva, P., Zdravotní politika. kap.12, s.311-352)
- Kuvíková, H., Murgaš, M, Nemeč, J. *Ekonomika zdravotnictví*. Phoenix [Banská Bystrica], 1995. 110s. ISBN 80-900563-1-8.
- Malý, I. *Problém efektivní alokace zdrojů ve zdravotnictví*. MU Brno, 1998. s.114. ISBN 80-210-2006-7.
- Malý, I. *Vybrané otázky z ekonomie zdravotní péče*. Studijní opora pro studenty distančního studia Management ošetrovatelství LF MU, MU Brno, 2004 (elektronicky) (dále v textu jako „skripta Malý“)

Datum přednášky	Téma přednášky	Seminář	Materiály, literatura
<p>1.týden</p> <p>23/02/2011 (Malý)</p>	<p>Úvodní přednáška. Předmět studia, organizace výuky, požadavky k připuštění ke zkoušce, forma a obsah zkoušky, literatura.</p> <p>Zdravotnictví – specifické odvětví poskytující služby (+ postavení v rámci NH). Zdraví jako produkt i produkční faktor. Měření zdravotního stavu.</p> <p>Zdravotnická statistika – prameny informací (http://www.euro.who.int/InformationSources/Data/20010827_1)</p> <p>Produkční funkce zdraví (do jaké míry existuje kauzalita mezi fungováním zdravotnictvím a zdravím?)</p> <p>Základy epidemiologie (viz text „Epidemiologie“ (Holčík))</p> <p>Zdravotnické systémy</p> <p>Specifické odvětví, pro které je typická ingerence státu (důvody viz 2.týden) – public x private mix; mix vlastnictví, mix mezi konkurencí a kooperací, mix mezi tržním automatismem a plánováním) => zdravotní politika (viz také prezentace „zdrav. stav...“)</p> <p>Struktura odvětví.</p> <p>Druhy, segmenty péče.</p> <p>Instituce - poskytovatelé, plátcí. Typologie.</p> <p>Zájmové skupiny.</p> <p>Základní funkční ekonomické, organizační a řídicí vazby – model 3 propojených trhů. Dilemata zdravotnických systémů.</p>	<p>Diskuse základních otázek pro veřejnou volbu (rozhodnutí státu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zdraví nebo jiné cíle? 2. Zdravotní péče nebo jiné programy podporující zdraví? 3. Kolik rovnosti? A jak jí dosáhnout? 4. Dnes nebo zítra? 5. Tvůj nebo můj život? 6. Džungle nebo ZOO? (otázky převzaty z FUCHS, 2002) <p>Doporučuji si text předem přečíst!</p>	<p>Prezentace: Přednáška 1</p> <p>Povinná studijní literatura: Seznam definic základních pojmů (s.1) Kuvíková, Murgaš, Nemeč: <i>viz základní literatura</i> s.13-23 Potůček: <i>viz základní literatura</i> s.311-323 Návrh zákona o zdravotní péči 2002 (definice péče)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Fuchs, V. <i>Who shall live? Health, economics, and Social Choice</i>. World Scientific. Singapore. 2002 ISBN 9810241836 (s.17-29) Křížová, E. <i>Rovnost ve zdraví (ekvita) v transformovaném zdravotnictví České republiky</i>. Studie NHÚ Josefa Hlávky. Studie 3/1998 Křížová, E. <i>Zdravotnické systémy v mezinárodním srovnání</i>. vlastním nákladem, 1998. ISBN 80-238-0937-7 Podklady k zahraničním ZS: USA; UK 1, UK 2, Slovensko Skripta Malý (kapitoly 1,2)</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence): Saltman, R., B., Figueras, J. <i>European Health Care Reform. Analysis of current strategies</i>. WHO. Copenhagen 1997. s.308 ISBN 92 890 1336 2</p>

	<p>Modely, příklady ZS v různých zemích. Principy komparace ZS.</p> <p>Reformy zdravotnictví - dochází ke konvergenci?</p> <p>Zdravotnický systém v ČR</p>		
<p>2.týden</p> <p>2/03/2011 (prof. Holčík. LF MU)</p>	<p>Zdravotní politika, hodnoty, cíle, hlavní otázky (Základní rozhodovací procesy, právo na zdraví, resp. na zdravotní péči.)</p> <p>Hodnoty – equita, spravedlnost, rovnost, solidarita (viz prezentace „Solidarita“)</p>	<p>Diskuse článků: Specifika zdravotnictví jako prostředí pro ekonomické vztahy (články Holčík, Bojar, Žaloudík)</p>	<p>Prezentace: Přednáška 3</p> <p>Povinná studijní literatura: Holčík, J., Žáček, A., Koupilová, I. <i>Sociální lékařství</i>, MU Brno, 1998. ISBN 80-210-1907-7 (kapitola 5, s.31-57) Gladkij, I. <i>Úvod do zdravotní politiky, ekonomiky a sociologie zdravotnictví</i>. UP Olomouc. 2000. ISBN 80-244-0176-2 (kapitola 1, s.5-40)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Callahan, D. Medicína a trh Prezentace „Ekonomické chování“ (Vepřek)</p> <p>Prameny zdravotní politiky: Health 21, Dlouhodobý program MZ ČR (Stráský, 1995) Dlouhodobý program vlády (David 1999), Návrh reformy nezávislého týmu (Vepřek 2001), Střednědobá koncepce 2002 vláda, Koncepce MZ 2003, Koncepce Emmerová (2005), Zdravotnictví řízené občanem (Vepřek II), Chtit zdraví (Modrá šance (Julínek)), + reakce na Emmerovou, Julínka</p>
<p>3.týden</p> <p>9/03/2011 (Malý)</p>	<p>Zdravotnictví jako předmět zájmu ekonomické teorie. <i>Health Care Economics</i>, základní problémy uplatnění metod ekonomické analýzy ve zdravotnictví. Konflikt hodnot – vztah mezi medicínou a ekonomikou. Příčiny růstu výdajů na zdravotnictví. (viz např. vztah nákladů a věku)</p> <p>Ekonomická podstata zdravotnických služeb. Charakter statků produkovaných zdravotnictvím, struktura a charakteristiky zdravotnického trhu. Selhání trhu. Úvod do problémů nabídkové a poptávkové stránky trhu. Specifika zdravotnických trhů podle Arrowa)</p>	<p>Diskuse: Které zdravotnictví je „lepší“?</p> <p>Hodnocení fungování zdravotnických systémů.</p> <p>Efektivnost vs. equita. Hodnoty a standardy v ekonomické analýze.</p> <p>Metody ekonomické analýzy ve zdravotnictví (rekapitulace známého plus CUA, QALY, hodnota lidského života, typologie přínosů)</p>	<p>Prezentace: Přednáška 2</p> <p>Povinná studijní literatura: Seznam definic základních pojmů (s.2-10,12) Malý: Pravděpodobné změny... (1997) Hodnocení systémů zdravotní péče a efektivnost (skripta Malý, kap 1.4) Holčík et al. 1998 (kapitola 7) Malý: Vliv spojení osob plátců a poskytovatelů zdravotní péče na efektivnost služeb</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci): Arrow, K. J.: <i>Uncertainty and the Welfare Economics of Medical Care</i> (Arrow) Konkurenčnost zdravotnických trhů (Malý) Přiměřenost péče (Malý) Pojetí efektivnosti (Malý) Rozšiřující (podmínka excelence): Kendall, Knapp: Measuring the performance of voluntary organizations</p>

			Drummond, M.F., O'Brian, B., Stoddart, G., , Torrance, G.W. <i>Methods for the Economics Evaluation of Health Care Programmes</i> , 2nd. ed. Oxford University Press. Oxford 2001. s.305 ISBN 019 262773 2
4.týden 16/03/2011 (Malý)	Poptávka po zdravotní péči. Poptávka kontra potřeba jako základna pro tvorbu zdravotní politiky a zdravotnického plánování. Faktory ovlivňující poptávku pacientů, elasticita poptávky. Role lékařů při formování poptávky. Nástroje omezování poptávky po zdravotní péči. Spoluúčast, regulace.....	Diskuse spoluúčasti, nástroje regulace poptávky...	Prezentace: Přednáška 4a , Přednáška 4 základní Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... Mertl: Potřeba a poptávka Základní teze (Malý) Doporučená literatura (může pomoci): Prezentace k Grossmanově modelu Doplňení ke Grossmanově modelu Rozšiřující (podmínka excellence): Feldstein, M. <i>Health Economics</i> . 4th ed.. Delmar Publisher. Albany. 1993. ISBN 0-8273-5317-0
5.týden 23/03/2011 (Malý)	Poptávka po zdravotním pojištění. (Teorie zdravotního pojištění). Standardní pojmy zdravotního pojištění: spoluúčast, připojištění . Teorie poptávky po zdravotním pojištění . Adversní výběr, sdílení rizika, „cream skimming“, morální hazard -- problémy zdravotního pojištění		Prezentace: Přednáška 5 Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... Doporučená literatura (může pomoci): Rozšiřující (podmínka excellence): Feldstein, M. <i>Health Economics</i> . 4th ed.. Delmar Publisher. Albany. 1993. ISBN 0-8273-5317-0
6.týden 30/03/2011 (Darmopilová)	Nabídka zdravotní péče. Faktory ovlivňující úroveň nabídky. Formy konkurence. Metody regulace nabídky. Sít' zdravotnických zařízení . Co způsobuje bariéry vstupu do odvětví? Proč chybí/je omezen ziskový motiv? Konkurence na zdravotních trzích – vhodná/žádoucí? Formy konkurence v jednotlivých segmentech zdravotnictví. Racionalizace nabídky zdravotní péče – nástroje regulace.	Kapacity zdravotnických systémů. Statistické ukazatele, základní komparace, diskuse vztahu mezi nabídkou a poptávkou. Hlavní pramen: http://www.uzis.cz/ http://data.euro.who.int/hfad/	Prezentace: Přednáška old 5 Prezentace 2009 (Darmopilová) Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... stručné teze (Malý) teze (Darmopilová) Doporučená literatura (může pomoci): Darmopilová: Veřejně soukromá partnerství Rozšiřující (podmínka excellence): <i>The Elgar companion to health economics / edited by Andrew M. Jones.. Cheltenham, UK : Edward Elgar, 2006. 565 s.(kapitola 20)</i>
7.týden 06/04/2011 (Malý)	Financování zdravotní péče. Modely (kontinentální, NHS, liberální), možnosti a omezení jejich využití. Formy plateb (přímé, nepřímé, typologie plátců „třetí strany“) Metody proplácení nákladů (úhrad) poskytovatelům služeb - deskripce, komparace. Vliv zvoleného způsobu financování na ekonomické chování subjektů.	Místa konfrontace s omezeností zdrojů DRG – soubor materiálů (v režimu „rozšiřující“)	Prezentace: Přednáška 7 Povinná studijní literatura: Financování zdravotnictví (část učebnice, Malý) Čtyři úrovně konfrontace (Malý) Přímé platby (Malý) Malý: DRG Základní pojmy k výkonovým úhradám Vyhláška 383/2007Sb. Doporučená literatura (může pomoci):

			Mechanismy úhrad v ČR (2006) Odhad v r.1995 (Malý) Rozšiřující (podmínka excellence): Vyhláška 619/2006 Sb. Incentives and Provider Payment Metod (kapitola z učebnice Barnum, Kurtin, Saxenian)
8.týden 13/04/2011 (Darmopilová)	Reforma českého zdravotnictví 1990-2000. Vývoj, zájmy, perspektivy. Cíle reformy . Transparentnost prostředí, korupce . Základní přehled legislativy	Kontrolní průběžný test - 30% celkového hodnocení 	Prezentace: Reforma-přednáška ; Přednáška 8 anglická prezentace Povinná studijní literatura: Nejnovější reformy 2007+ (Hroboň) Diskuse reformních záměrů (Občan v síti) Efektivnost reform (Malý) Reforma v ČR (Malý, 1995) Příklad polemiky (Emmerová vs. zubaři) Doporučená literatura (může pomoci): Chytáme druhý dech? (Vepřek) Pacient nebo občan? (sborník z konference) Problém s léky Transparency International o českém zdrav. Rozšiřující (podmínka excellence): znalost reformních materiálů v ČR (viz 1.týden)
9.týden 20/04/2011 (Koška)	Ekonomika a řízení zdravotnického zařízení. Klíčové ekonomické procesy ZZ. Vize, strategie nemocnice. Struktura a charakter nákladů (výdajů) a výnosů (příjmů). Sazebník výkonů... Finanční management nemocnice, controlling	P.Koška (ředitel FN sv. Anny, Brno)	Prezentace: Rozsáhlá prezentace ing. Košky (Super!) Ekonomika ZZ (pomocná) Povinná studijní literatura: Stručné teze k ekonomice a řízení ZZ Studijní text - Zigová Ekonomika a management ZZ Doporučená literatura (může pomoci): Hospodaření nemocnic UZIS 2005
10.týden 27/04/2011 (Kothera)	Role zdravotních pojišťoven v českém zdravotnickém systému. Jaká je role zdravotních pojišťoven v současném systému, hlavní problematické body, možné varianty dalšího vývoje. Jaká hlavní rozhodnutí musí v souvislosti se svým hospodařením (resp. sestavováním pojistných plánů, kontrakční politikou atd.) pojišťovny dělat. Co k tomu musí vědět a umět. Výběr pojistného , tvorba zdravotních plánů, kontraktace péče, kontrola, tvorba produktů	V. Kothera (generální ředitel ZP Metal-Aliance)	Prezentace: Přednáška Systém veřejného zdravotního pojištění v ČR (Kothera) (verze 2005) dtto verze 2006 Povinná studijní literatura: Malý: Fond veřejného zdravotního pojištění v ČR Doporučená literatura (může pomoci): Jak dál s VZP (Vepřek, 1997) Rozšiřující (podmínka excellence): Výroční zprávy zdravotních pojišťoven – VZP, oborových.
11.týden 04/05/2011 (Malý)	Management zdravotnických zařízení. ZZ jako firma. Vztah mezi medicínským a ekonomicko-finančním prvkem při řízení zdravotnických zařízení. Role lékaře, klinický management. Specifika řízení lidských zdrojů. Strategický management Řízená péče. (managed care), HMO,	Specifika managementu ZZ Prezentace studentů (budou zadány v první	Prezentace: „Standardy“; Kvalita Povinná studijní literatura: Neziskovost jako faktor neefektivnosti (Malý) Nemocnice – o.s.či NNO? (Ditrich) Řízená péče, cesta k dospělosti

	Standardy Řízení kvality	polovině semestru)	Řízená péče – cesta ke zvyšování efektivity (Vepřek) Řízená péče - definice, historie, typy a budoucnost. (Vepřek) Řízená péče a její efektivita (Vepřek) Řízená péče jako nástroj kontroly nákladů (Vepřek) Text ke kvalitě (Špaček) Nesouvislé teze ke standardům Doporučená literatura (může pomoci): Data, Info, Medicína Jak vypadá standard v praxi? Smysl a cíl procesu zavádění standardů Řízení lidských zdrojů (skripta Ďuriš Trnava) Rozšiřující (podmínka excelence):
12.týden 11/05/2011 (Malý)	Role státu resp. veřejné správy ve vztahu ke zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví jako tvůrce zdravotní politiky. Cíle a nástroje reformy zdravotnictví. Praktické problémy implementace zdravotní politiky.	MUDr. Pavel Hroboň, M.S. ex-náměstek ministra zdravotnictví, spoluautor „Julínkovy“ reformy	Prezentace: Povinná studijní literatura: Zdravotní politika na komunální a regionální úrovni
13.týden 18/05/2011	Prezentace seminárních prací		